

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ GERMANСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
ПЕРЕКЛАДУ

КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
ФІЛОСОФІЇ МОВИ

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

СОЦІОЛОГІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
КАФЕДРА	англійської філології і філософії мови
ФАКУЛЬТЕТ	германської філології і перекладу
ВИКЛАДАЧ	Саволайнен Інна Павлівна кандидат філософських наук, доцент
СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ	дисципліна вільного вибору студента
ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ У КРЕДИТАХ ЄКТС / ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	3 кредити ЄКТС / 90 годин
МОВА ВИКЛАДАННЯ	українська
КОРОТКА АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ (Що я вивчатиму?)	Дисципліна знайомить студентів з історією соціологічної думки та проблемним полем української і світової соціології, формування уявлень про предмет, структуру, понятійний апарат, основні теоретичні напрямки та дослідницькі методи соціологічної теорії. Як соціальні структури, культура, інститути та групові процеси впливають на особистість, ідентичність, цінності та девіації. Окрема увага приділяється соціалізації, соціальним ролям, комунікації, конфліктам і соціальному капіталу. Студенти опанують

	<p>базові соціологічні методи збору даних (опитування, інтерв'ю, спостереження), що стане в пригоді під час власних досліджень.</p>
<p>МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (Чому це потрібно й цікаво вивчати?)</p>	<p>Курс спрямований на формування цілісного, соціально-орієнтованого погляду на людину, уявлень про соціальну систему суспільства, розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів, соціальної діяльності та поведінки.</p> <p>Виробити у студентів цілісне уявлення про закономірності, механізми та динаміку соціальних процесів, як соціальний контекст (норми, нерівність, інститути, групи) впливає на особистість, її проблеми та ресурси.</p>
<p>РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (Чому я навчуся на цій дисципліні?)</p>	<p>В рамках курсу студенти зможуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчитися аналізувати соціальний контекст поведінки (виявляти як саме соціальні норми, культура, нерівність, сімейні та інституційні впливи формують рішення та вчинки людини • розрізняти соціологічне та психологічне пояснення соціальних явищ • користуватися базовим соціологічним інструментарієм
<p>КОМПЕТЕНТНОСТІ (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знати особливості об'єкту та предмету соціологічного знання, його структуру та функції; зміст основних категорій соціології. • Знати основні характеристики особистості як об'єкту та суб'єкту соціальних відносин, процесу соціалізації, сутності девіантної поведінки та соціального контролю; • Вміти аналізувати роль соціологічного знання в сучасному суспільстві, визначати специфічні риси соціології як науки, дисципліни, професії • Здатність автономно і відповідально вирішувати професійні завдання крізь призму використання інтелектуального потенціалу соціології;

- Мати інтелектуальне сумління, чесність у справі формування і вираження інтелектуальної позиції
- Здійснювати самостійний пошук та критичне опрацювання, аналіз та узагальнення соціальної інформації з різних джерел для виконання завдань самостійної роботи

ВИДИ ЗАНЯТЬ І ЇХНІЙ РОЗПОДІЛ ЗА ГОДИНАМИ

лекції – 14 годин
 семінарські заняття – 16 годин
 самостійна робота – 60 годин

ЕМАТИКА (ЗМІСТОВНІ МОДУЛІ) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Соціологія в структурі сучасних наук.

Тема 2. Історія соціології. Становлення та основні етапи історичного розвитку.

Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.

Тема 4. Організація і проведення соціологічного дослідження.

Тема 5. Особистість у системі соціальних зв'язків.

Тема 6. Девіантна поведінка та соціальний контроль.

Тема 7. Соціологія конфлікту. Управління соціальними конфліктами.

Тема 8. Соціологія сім'ї та шлюбу. Етнічна структура суспільства.

Тема 9. Соціологія праці і управління; типологія лідерства та стилі керівництва, корпоративна культура.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ (РОЗПОДІЛ БАЛІВ І КРИТЕРІЇ)

Розподіл балів між видами навчальної діяльності:

форма підсумкового контролю	види навчальної діяльності здобувача	максимальна кількість балів
залік	аудиторна та самостійна робота	50
	модульна контрольна робота (МКР)	50
	залік	-

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою:

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	задовільно
40 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
39 і менше	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою, вмє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вмє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; активно працює над практичними завданнями
«4»	студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні понять та категорій і т.і., але легко усуває їх завдяки додатковим питанням; активно працює над практичними завданнями
«3»	студент частково володіє матеріалом теми семінару; репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій і т.і.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання; не включається в роботу над практичними завданнями
«2»	студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає або не ознайомлений з рекомендованою літературою, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей соціальних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення; ігнорує роботу над практичними завданнями

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів

«5»	робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«4»	робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«3»	робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково
«2»	робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані
«0»	робота не виконана

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи студентів

«5»	при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і термінам; вміння самостійно проводити аналіз соціальних явищ або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки
«4»	при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз соціальних явищ та фактів або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки
«3»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення соціальних явищ, труднощі у проведенні аналізу соціальних явищ або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків
«2»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення соціальних явищ, невміння проводити аналіз емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки
«0»	робота не виконана

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу та всіх видів робіт, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60.

Критерії оцінювання **відповіді на заліку:**

критерії оцінювання	шкала оцінювання	
	«зараховано»	«не зараховано»
відповідність відповіді змісту питання	відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі	відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. основні проблеми визначено нечітко / не визначено
повнота і ґрунтовність відповіді	основні питання розкриті повністю і ґрунтовно	основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті
термінологічна коректність	здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни	здобувач майже не користується професійною термінологією

ПОЛІТИКА КУРСУ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА

- ✓ забезпечити викладання навчальної дисципліни згідно робочого плану;
- ✓ дотримуватися норм педагогічної етики, з повагою ставитися до особистості здобувачів;
- ✓ оцінювати навчальні досягнення здобувачів з опорою на визначені критерії для відповідних видів навчальної діяльності (див. вище);
- ✓ надавати відповіді на питання студентів щодо змісту курсу та організації навчання;
- ✓ залишатися доступним для комунікації у спосіб, визначений у силабусі.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТУДЕНТА

- ✓ виконати навчальну програму курсу в повному обсязі;
- ✓ дотримуватися у спілкуванні норм ділової етики,
- ✓ з повагою ставитися до інших здобувачів і викладача;
- ✓ дотримуватися вимог політики курсу, що зазначені нижче

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Для оперативної комунікації з викладачем щодо змістовних та організаційних питань з курсу рекомендується користуватись чатом в системі Microsoft Teams.

ВІДВІДУВАННЯ І ПРОПУСКИ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Відвідування здобувачами освіти лекційних і семінарських занять є обов'язковою умовою успішного проходження навчальної дисципліни.

Відсутність (з поважної та неповажної причини) на лекційному або семінарському занятті не звільняє від навчальної відповідальності і має бути відпрацьована, як це передбачено відповідним **Порядком відпрацювання пропущених занять.**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ Й ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Аблов А. Ф. Загальна соціологія: конспект лекцій. - Одеса : ОНУ, 2019. - 129 с
2. Волович В.І. Соціологія. К.: Центр учбової літератури, 2021. 808 с.
3. Дворецька Г. В. Соціологія. Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2016. 696 с.
4. Емпірична соціологія: курс лекцій / Сапелкіна О. В., Чепурко Г. І.- Київ ; Львів : Простір-М, 2018. - 265
5. Загальна соціологія: хрестоматія /пер.: А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Київ : Ліра-К, 2020. - 353 с.
6. Кондович В.Ю. Соціологія (схеми і таблиці) / Чернігівський держ. ін-т права, соціальних технологій та праці. Чернігів, 2014. 167с.
7. Лобанова А.С., Калашнікова Л.В. Соціологія. Вступ до спеціальності: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. К.: «Каравела», 2022. 302.
8. Лукашевич М.П. Соціологія: загальний курс: Навч. посіб. / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. К.: Каравела, 2015. 408 с.
9. Методи опитування: підручник / В. Паніотто, Н. Харченко; Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.". - Київ : Києво-Могилянська академія, 2017. - 340 с.
10. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Соціологія: Практикум. Модульний варіант. К.: Центр учбової літератури, 2021. 272 с
11. Перегуда Є.В. Соціологія: навчальний посібник / Є.В. Перегуда та ін. К.: КНУБА, 2016. 140с
12. Полторак І.С., Колісник Л.О., Лаптурова Я.О. Соціологія. Навч. посібник. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2015. 112 с.
13. Пилипенко В. Соціальний діалог і трансформаційні зміни в Україні. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2018. – 184 с.
14. Соціологія. Теорії середнього рівня: навчальний посібник / за ред.Ю.Ф.Пачковського. К.: Каравела, 2020. 356с.
15. Соціологія: Підручник. 5-те вид., стереотипне / Затвер. МОНУ. За редакцією доктора соціологічних наук, професора В.М. Пічі. 2023. 296 с.
16. Соціологія і психологія. Навч.посібник 2-ге вид.стереот. Рек МОНУ/ Теорії Пачковський Ю.Ф., К.: Каравела, 2023. 763с.
17. Соціологія. Загальний курс. 4-те вид. Підручник. Затвер. МОНУ Лукашевич М.П., Туленков М.В. 408 с. т. 2023 р.
18. Соціологія економіки: підручник / М. П. Лукашевич, О. М. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор ; Ужгород. нац. ун-т. - 2-ге вид., допов. і перероб. - Ужгород : РІК-У, 2021. - 294 с
19. Соціологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів /В.І.Волович, М.І.Горлач, В.Г.Кремень та ін. – 6-те вид., - К: Центр учбової літератури, 2019 – 808 с.
20. Спеціальні та галузеві соціології: навчальний посібник / Л. Є. Клос, і інш. – Львів: Новий Світ-2000, 2019. – 422 с.

Додаткова:

1. Бек У. Влада і контрвлада у добу глобалізації. Нова світова політична економія.- Київ: Ніка-Центр, 2011. - 408 с.
2. Бойко Н.Л. Інтернет як соціальний ресурс демократизації сучасного українського суспільства – Київ. Інститут соціології, 2020. 255с.
3. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму.- Київ: Основи, 1994. - 261 с.
4. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах.- Київ: Наш формат, 2020. - 448 с.
5. Гіденс Е. Соціологія. / Е. Гіденс; пер. з англ. . – К.: Основи, 2014. – 726 с.

6. Глазунов, С. В. Історія та теорія соціології: протосоціологія : Навч. посіб. / С.В. Глазунов. Д.: РВВ ДНУ, 2008. 67 с.
7. Коваліско Н.В. Основи соціальної стратифікації: Навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2016. 328 с.
8. Култаєва М.Д., Навроцький О.І., Шеремет І.І. Європейська теоретична соціологія ХХ-ХХІ століття: Навчальний посібник. Х.: ХРУ імені В.Н.Каразіна, 2008. 328 с.
9. Культура довіри в рекламі та PR технологіях: практикум / О. В. Хижняк. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 96 с.
10. Методологія і методи соціологічних досліджень в Україні: історія та сучасні проблеми. До 70-річчя В. Паніотто за наук. Ред.. В.С. Бакірова, Є.І. Головахи. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2017. – 208 с
11. Маффесолі М. Час племен. Занепад індивідуалізму у постмодерному суспільстві.- Київ: Києво-Могилянська академія, 2018. - 264 с
12. Мюррей Д. Самознищення Європи/перекл. Тарас Тимо. -К.: Наш формат, 2024. – 354с
13. Норт Д. Волліс Дж. Вайнгест Б. Насильство та суспільні порядки. Основні чинники, які вплинули на хід історії.- Київ: Наш формат, 2017. - 352 с
14. Підходи до класового суспільства/за ред.Е.О.Райта, пер. з англ. О.Симанчук. К. Інститут соціології НАН України,. 2019, 287с.
15. Підлісний М.М., Шубін В.І. Філософі цінностей: історія і сучасність / М.М. Підлісний, В.І. Шубін. – Дніпро: Дніпроп. держ. унів. Внутр. справ, Ліра ЛТД, 2017. – 200 с.
16. Практикум з історії соціології : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Ч. 2. Класична соціологія ХІХ - початку ХХ століття / Л. Й. Кондратик, Т. П. Ліщук-Торчинська ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк, 2018. - 131 с.
17. **Ризики в сучасному нестабільному суспільстві: соціальні і культурні виміри**; за ред. Л.Г. Скокової. Київ: Інститут соціології НАН України, 2021. 295 с.
18. Свансон Р. Р. Сімейна цінність: спогади мами гея.- Київ: Критика, 2019. - 272 с.
19. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір/за ред.М.О.Шульги. Київ Інститут соціології НАН України, 2017. 198с.
20. Соболевська М. Рефлексивні процеси в сучасній теоретичній соціології: навчальний посібник.- Київ: Міленіум, 2020. - 108 с.
21. Теорія структурації Ентоні Гідденса : навчально-методичний посібник для студентів соціологічного факультету / О. О. Дейнеко. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 96 с.
22. Українське суспільство: що знаємо, чого не знаємо і чого уникаємо? – К.: Ін-т соціології НАН України, 2017. – 152с.
23. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії.- Київ: Наш формат, 2019. - 608 с.
24. Фергюсон Н. Цивілізація: Як Захід став успішним.- Київ: Наш формат, 2017. - 488 с.
25. **Штомпка П.** Соціологія. Аналіз суспільства./ пер. з пол. Г. Теодорович. - Львів : Колір ПРО, 2020. - 799 с.

5. Додаткові Інтернет-ресурси:

1. М. Вебер. Протестантська етика і дух капіталізму // www.management.com.ua/vision/vis016.html
2. Інститут соціології НАН України: www.i-soc.com.ua/
3. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка.URL: <http://www.uisr.org.ua/>
4. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>
5. Центр Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/>
6. Центр соціальний моніторинг. URL: <https://smc.org.ua/>
7. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи Національної академії наук України, публікації URL: <https://idss.org.ua/public>
8. Статистичні матеріали Держкомстату України URL: ukrstat.gov.ua
9. Соціологічна асоціація України, дослідження URL: <http://sau.in.ua/doslidzhennya/>

ФОРМИ І СПОСОБИ ПОТОЧНОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Форма семестрового контролю – **ЗАЛІК** в усній формі.

Поточний контроль передбачає:

- ✓ оцінювання усних відповідей здобувачів під час семінарських занять;
- ✓ оцінювання позааудиторних самостійних робіт